

У П У Т С Т В О

о формату и намени електронских порука
за размену података у
КЛИРИНГУ ЧЕКОВА УБС

Пројекат	Упутство
Контакт за подршку УБС-КИБ	Немања Сарић, Љубомир Поповић, Замфир Алексов tel: 011/30-20-780, 011/30-20-781, 011/30-20-782 e-mail: kib@ubs-asb.com
Датум креирања	27.04.2015.
Датум последње измене	17.10.2016.
Коментар	

Информација о документу и историја ревизија

Верзија	Датум	Аутор(и)	Коментар
1.0	27.04.2015.	Немања Сарић	Draft
1.1	04.06.2015.	Немања Сарић	Додата порука МТ941 – статус рачуна
1.2	09.09.2015.	Немања Сарић	Банка → Пружалац платних услуга
1.3	04.05.2016. - 27.05.2016.	Немања Сарић Светлана Негован Милован Пешић	Измене на основу примедби и сугестија сектора за платни систем НБС (бр.VI-124/16)
1.4	30.05.2016.	Немања Сарић	Коначан предлог Упутства
1.5	04.07.2016. - 06.07.2016.	Немања Сарић	Додатно усаглашавање терминологије и измене на основу примедби и сугестија сектора за платни систем НБС (бр.VI-124/4/16)
1.6	17.10.2016.	Немања Сарић Милован Пешић	Коначна верзија

Садржај

Информација о документу и историја ревизија	II
Садржај	III
1. Уводне одредбе	1
2. Структура и елементи порука за размену података у Клирингу чекова УБС, засновано на SWIFT стандарду .	1
3. Порука MT102 – потраживања по чековима у Клирингу чекова УБС	2
4. Порука MT970 – извештај о извршеним инструкцијама клиринга чекова у Клирингу чекова УБС.....	3
5. Порука MT192 – захтев за опозив поруке у Клирингу чекова УБС	4
6. Порука MT195 – упити о порукама у Клирингу чекова УБС	4
7. Порука MT196 – одговори на захтеве и упите и поруке о грешкама у Клирингу чекова УБС.....	4
8. Порука MT941 – информација о нето позицији учесника у Клирингу чекова УБС	5
9. Порука MT999 – порука слободног формата у Клирингу чекова УБС.....	6
10. Поруке RTGS НБС система	6
11. Дозвољени карактери у SWIFT порукама	7

УПУТСТВО

о формату и намени електронских порука за размену података у КЛИРИНГУ ЧЕКОВА УБС

1. Уводне одредбе

Овим упутством утврђују се формат и намена електронских порука за размену података које се користе за извршавање инструкција клиринга чекова између Оператора и учесника у Клирингу чекова УБС.

Ово Упутство ступа на снагу даном ступања на снагу Правила рада, чији су саставни део.

2. Структура и елементи порука за размену података у Клирингу чекова УБС, засновано на SWIFT стандарду

У систему Клиринга чекова УБС у електронској форми, инструкција клиринга чекова има структуру приказану у табели која следи. Техничка поља која се интерно користе у систему нису приказана. У банкама се структура може донекле разликовати, пре свега у техничким детаљима, при чему не сме доћи до губитка информација.

Поље	Опис	Формат
Идентификација пружаоца платних услуга примаоца плаћања	Идентификациона ознака пружаоца платних услуга (BIC) на основу које се недвосмислено може утврдити прописани троцифрени водећи број (учесник који доставља инструкцију клиринга чекова и чији се рачун одобрава)	У SWIFT-у 8/11 карактера
Референца пружаоца платних услуга примаоца плаћања	Јединствени идентификатор инструкције клиринга чекова за пружаоца платних услуга примаоца плаћања у току једног пословног дана	До 16 карактера
Начин извршења	Одређује да се инструкција извршава у Клирингу чекова УБС	Вредност: 0101
Назив платиоца	Назив и адреса платиоца – издаваоца чека	До 105 карактера (3*35)
Назив примаоца плаћања	Назив и адреса примаоца плаћања – имаоца чека	До 105 карактера (3*35)
Рачун платиоца	Рачун који ће бити задужен, у формату BBBnnnnnnnnnnnnKB	18 цифара фиксно без цртица: BBB – нумеричка шифра платиоцевог пружаоца платних услуга чији се рачун задужује (банка трасат) која одговара BIC-у тог пружаоца платних услуга nnnnnnnnnnnnnn - број рачуна KB – контролни број по модулу 97
Рачун примаоца плаћања	Рачун који ће бити одобрен, у формату BBBnnnnnnnnnnnnKB	18 цифара фиксно без цртица: BBB – нумеричка шифра пружаоца платних услуга примаоца плаћања која одговара BIC-у тог пружаоца платних услуга nnnnnnnnnnnnnn - број рачуна KB – контролни број по модулу 97
Ознака валуте	Ознака валуте у којој се врши плаћање, по ISO стандарду	3 карактера, за динаре: RSD
Износ	Износ инструкције клиринга чекова коју треба извршити	До 14 значајних цифара, до два децимална места одвојена зарезом, обавезно позитиван
Сврха плаћања	Опис основа преноса, у слободној форми	До 105 карактера (3*35)

Шифра плаћања	Троцифрена шифра сврхе плаћања из Шифарника	Три цифре
Референца платиоца	Референца која се преноси до примаоца плаћања, која се приказује у његовом извештају о извршеним инструкцијама клиринга чекова. Састоји се из модела и позива на број задужења.	Модел 2 знака и позив на број до 20 знакова, укупно до 22 знака, са два водећа бланка ако је модел празан
Референца примаоца	Референца која се преноси до примаоца плаћања, која се приказује у његовом извештају о извршеним инструкцијама клиринга чекова. Састоји се из модела и позива на број одобрења.	Модел 2 знака и позив на број до 20 знакова, укупно до 22 знака, са два водећа бланка ако је модел празан
Датум извршења	Датум извршења инструкције клиринга чекова, у формату: YYMMDD	6 цифара фиксно без цртица: YY – година MM – месец DD – дан

3. Поруча МТ102 – потраживања по чековима у Клирингу чекова УБС

Поруча МТ102 користи се у сврху потраживања по чековима, која доводи до преузимања или извршења обавезе плаћања између учесника у Клирингу чекова УБС. Све инструкције клиринга чекова у једној поруци морају упутити корисници једног пружаоца платних услуга корисницима другог пружаоца платних услуга. Датум извршења мора бити исти за све појединачне инструкције, као и ознака валуте. Збир свих појединачних инструкција мора да одговара износу у пољу 32А. Дужина поруке је, по SWIFT стандарду, ограничена на 32 килобајта. Генерише је учесник у Клирингу чекова УБС и шаље Оператору, према Дневном терминском плану рада Клиринга чекова УБС.

Распоред елемената је следећи:

Поље	Елемент налога за пренос	Обавезно	Напомена
113	Пословни приоритет	да	Поље 113 налази се у блоку 3 поруке, вредност: 0101
	У секвенци А		
20	Референтни број (TRN) пружаоца платних услуга примаоца плаћања	да	До 16 карактера
23	Увек CHQB	да	
26Т	Увек REF	да	
71А	Увек SHA	да	
	У репетитивној секвенци Б, за сваку појединачну инструкцију		
21	Референца инструкције	да	До 16 карактера
32В	Ознака валуте (за динаре RSD) и износ	да	Пример: RSD12345,50
50К	/рачун платиоца назив и адреса платиоца	да	Рачун је обавезан, коса црта је део синтаксе за означавање рачуна, водећи број мора да одговара BIC-у пружаоца платних услуга чији се рачун задужује. Постоји могућност да се, у случају промене статуса пружаоца платних услуга платиоца, у овом пољу појави и рачун одговарајућег пружаоца платних услуга платиоца, у ком случају се број рачуна платиоца уписује у трећем реду тага 77В са префиксом "TRN-" и над њим се не врши контрола од стране система.
59	/рачун примаоца плаћања назив и адреса примаоца плаћања	да	Рачун је обавезан, коса црта је део синтаксе за означавање рачуна, водећи број мора да

			одговара BIC-у пружаоца платних услуга чији се рачун одобрава
70	Шифра плаћања, позив на број задужења и позив на број одобрења. Елементи се означавају префиксима који су цртицом одвојени од садржаја, позиви на број имају с леве стране придружене одговарајуће моделе: SIF-(шифра плаћања) PBZ-(позив на број задужења) PBO-(позив на број одобрења) REF-(референтни број повезане поруке – TRN)	да	:70:SIF-283 PBZ-серијски број чека (по меделу 10) PBO-број спецификације пружаоца платних услуга примаоца плаћања REF-
77B	Сврха плаћања, 35+35+35	да	:77B:ISPLATA PO SEKU (I ред) SERTIFIKOVANI (II ред опционо) TRN-број рачуна платиоца
	У секвенци Ц		
32A	Датум извршења, ознака валуте (за динаре RSD) и износ (збир свих инструкција), датум у формату YYMMDD	да	Пример: 141007RSD123456,50
53A	/C/ или /рачун пружаоца платних услуга чији се рачун одобрава BIC пружаоца платних услуга чији се рачун одобрава	да	Коса црта је обавезна (C/ опционо), мора да се слаже са водећим бројем рачуна у пољу 59
54A	/D/рачун пружаоца платних услуга чији се рачун задужује BIC пружаоца платних услуга чији се рачун задужује	да	Косе црте и слово D су обавезни
72	Почиње са /BNF/ Остали редови почињу са // Највише 5*35	не	:72:/BNF/порука // // // //

4. Порука MT970 – извештај о извршеним инструкцијама клиринга чекова у Клирингу чекова УБС

Порука MT970 користи се за извештавање учесника о извршеним инструкцијама клиринга чекова у Клирингу чекова УБС. Генерише је Оператор и шаље учеснику у Клирингу чекова УБС, аутоматски након поравнања негативних, односно позитивних нето позиција у RTGS НБС систему, а према Дневном терминском плану рада Клиринга чекова УБС.

Распоред елемената је следећи:

Поље	Елемент поруке	Обавезно	Напомена
20	Референца	да	TRN, иницијатор је Оператор
25	Број рачуна	да	Број рачуна учесника на који се порука односи
28C	Број стања/Секвенца поруке	да	Број стања је редни број извештаја који се шаље за наведени рачун од почетка године. Уколико се стање шаље у више порука, оне су редом означене у секвенци, од 1 па надаље.
60F/ 60M	Почетно стање у облику (D/C), датум, ознака валуте, износ	да	Пример: C141007RSD123456,01 60M се јавља у случају преноса почетног стања из претходне поруке MT970 (све секвенце поруке осим прве)
61	Детљни ред извештаја у формату: - Датум извршења (YYMMDD) - Ознака промене (C-credit, D-debit) - Износ (до 12 целих, до 2 децимале) - Код типа инструкције (1+3 карактера) - Референца учесника (до 16 карактера) - //		Поље се понавља за сваку промену у извештају

	- Референца Оператора (до 16 карактера) - Додатни детаљи (до 34 карактера)		
62F/ 62M	Завршно стање у облику (D/C), датум, ознака валуте, износ	да	Пример: C141007RSD123456, 62M се јавља у случају преноса завршног стања у наредну поруку MT970 (све секвенце поруке осим последње)

5. Порука MT192 – захтев за опозив поруке у Клирингу чекова УБС

Порука MT192 користи се као захтев за опозив претходно упућене MT102 поруке. Порука MT102 се може опозвати до почетка циклуса нетирања, у складу са Дневним терминском планом рада Клиринга чекова УБС. Генерише је учесник у Клирингу чекова УБС и шаље Оператору, према Дневном терминском плану рада Клиринга чекова УБС.

Распоред елемената је следећи:

Поље	Елемент поруке	Обавезно	Напомена
20	Референца	да	TRN
21	Повезана референца	да	TRN поруке на коју се упит односи
11S	Тип поруке Датум оригиналне поруке Циклус и секвенца оригиналне поруке	да	За допуну јединственог кључа Пример: MT102141007
79	ВИС учесника који је послао поруку и датум извршења	да	

6. Порука MT195 – упити о порукама у Клирингу чекова УБС

Порука MT195 користи се као упит у статус претходно поднете поруке MT102. Генерише је учесник у Клирингу чекова УБС и шаље Оператору, према Дневном терминском плану рада Клиринга чекова УБС.

Распоред елемената је следећи:

Поље	Елемент поруке	Обавезно	Напомена
20	Референца	да	TRN
21	Повезана референца	да	TRN поруке на коју се упит односи
75	Упити	да	Захтеви су: STAT – статус поруке DUPL – копија поруке
77A	Пословни приоритет	не	
11S	Тип поруке Датум оригиналне поруке Циклус и секвенца оригиналне поруке		За допуну јединственог кључа Пример: MT102141007
79	ВИС учесника који је послао поруку и датум извршења	да	

7. Порука MT196 – одговори на захтеве и упите и поруке о грешкама у Клирингу чекова УБС

Порука за обавештавање MT196 се користи у случају одбијања поруке MT102 (неисправности поруке и сл.), по основу захтева (MT192) или на основу упита (MT195) учесника у Клирингу чекова УБС. Генерише је Оператор и шаље учеснику у Клирингу чекова УБС, према Дневном терминском плану рада Клиринга чекова УБС.

Распоред елемената је следећи:

Поље	Елемент поруке	Обавезно	Напомена
20	Референца	да	TRN
21	Повезана референца	да	TRN поруке на коју се упит односи
76	Одговори	да	Одговори на захтеве су: STAT – статус поруке DUPL – копија поруке
77A	Текстуални опис		Код грешке и одговарајући текст, уколико одговор садржи поруку о грешци
11R	MT Датум оригиналне поруке	да	За допуну јединственог кључа

Уколико се захтева статус (STAT) или је порука погрешна, поље 76 може да садржи следеће одговоре:

STAT REJT	Порука је канцелована MT192 поруком коју је послао Учесник.
STAT CANC	Порука је канцелована по правилима Оператора, шаље се и када Оператор одбије поруку, без посебног захтева
STAT ERRC	При процесирању нефинансијске поруке дошло је до грешке, шаље се и када Оператор одбије поруку због грешке у поруци, без посебног захтева.
STAT NETR	Порука је прихваћена за клиринг. Учесник може да је опозове.
STAT NETS	Порука је поравната после процедуре клиринга. Опозив није могућ.

ERRC добија се и када је порука одбијена због грешке и без посебног захтева.

8. Порука MT941 – информација о нето позицији учесника у Клирингу чекова УБС

Порука MT941 користи се за слање информација о НЕТО позицији учесника по извршеном нетирању. Генерише је Оператор и шаље учеснику у Клирингу чекова УБС, према Дневном терминском плану рада Клиринга чекова УБС.

Поље	Елемент поруке	Обавезно	Напомена
20	Референца	да	TRN
21	Повезана референца	да	NONREF
25	Број рачуна	да	Број рачуна на који се порука односи
28	Број стања/Секвенца поруке	да	Број стања је редни број стања које се шаље за наведени рачун од почетка године. Уколико се стање шаље у више порука, оне су редом означене у секвенци, од 1 па надаље
60F	Почетно стање у облику (D/C), датум, ознака валуте, износ. D је дебит, позитивно стање, а C кредит, негативно стање	да	Пример: C150317RSD0,00
90D	Број инструкција задужења, ознака валуте и износ	да	Пример: 24RSD100000,00
90C	Број инструкција одобрења, ознака валуте и износ	да	Пример: 42RSD150000,00
62F	Завршно стање за датум у облику (D/C), датум, ознака валуте, износ. D је дебит, позитивно стање, а C кредит, негативно стање	да	Пример: C150521RSD300554,54

9. Поруча MT999 – поруча слободног формата у Клирингу чекова УБС

Поруча MT999 је поруча слободног формата. Користи се за администраторска обавештења општег типа (статус учесника, почетак циклуса нетирања и др.)

Распоред елемената је следећи:

Поље	Елемент поруче	Обавезно	Напомена
20	Референца	да	TRN, иницијатор је Оператор
79	:79:BUSINESSDAYPERIOD/ /BUSINESSDAY/датум у формату YYMMDD /PERIOD/текст 35+35+35 Или за померање циклуса нетирања :79:/TEXTMESSAGE/ВКС примаоца PRODUZENJE KLIRINGA CHEKOVA 04.05.2016 do 12:30	да	Пример за почетак радног дана: :79:BUSINESSDAYPERIOD/ /BUSINESSDAY/160504 /PERIOD/EXCHANGE MORNING почетак циклуса нетирања: /PERIOD/CLEARING TIME крај радног дана: /PERIOD/CLOSE DAY померање циклуса нетирања :79:/TEXTMESSAGE/NBSRRSBDUP2 PRODUZENJE KLIRINGA CHEKOVA 04.05.2016 do 12:30

10. Поруче RTGS НБС система

	Поруча	Ознака поруче
1.	Поруча за верификацију циклуса нетирања коју Оператор испоставља у складу са правилима рада, правилима рада RTGS НБС система и у формату утврђеном упутством које је донела Народна банка Србије. Када Оператор постави лимит, учесник добија MT999 о постављеном лимиту као обавештење, а иза речи SETACCOUNTLIMIT стоји назив лимита.	MT999
2.	Поруча којом Оператор доставља израчунате негативне, односно позитивне нето позиције за поравнање у RTGS НБС систем у складу са правилима рада, правилима рада RTGS НБС система и у формату утврђеном упутством које је донела Народна банка Србије. Поручу генерише Оператор, а одговори на њу су из RTGS НБС система, MT900 за учесника чији је рачун задужен по основу негативне нето позиције, односно MT202 и MT910 за учесника чији је рачун одобрен по основу позитивне нето позиције.	MT298/202

11. Дозвољени карактери у SWIFT порукама

У SWIFT порукама дозвољен је следећи сет карактера:

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

/ - ? : () . , ' + { }

CR LF Space